Lietas arhīva Nr. 1A-0138-18/15
ECLI:LV:RLPT:2018:1204.1A29013818.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 4.decembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese D.Bērziņa
2018.gada 4.decembrī rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu /pers. A/ (turpmāk - sūdzības iesniedzējs) sūdzībā par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās (turpmāk – iestāde) 2018.gada 29.jūnija lēmumu Nr. 30.7-22.11/2953.

Aprakstošā daļa

A r Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - VID) Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas V.Umbraško 2018.gada 15.maija lēmumu Nr. F14G/BS005972 /pers. A/ tika saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvā pārkāpumu kodeksa (turpmāk- Latvijas APK) 166.[35] pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu un sodīts ar naudas sodu 700,00 EUR, atņemot tiesības ieņemt personālsabiedrības lietveža, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgā biedra, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parastā komercpilnvarnieka, pārstāvja filiālē, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera, revidenta amatus uz trīs gadiem.

2018.gada 31.maijā iestādē saņemta sūdzība par šo lēmumu. Ar iestādes 2018.gada 29.jūnija lēmumu Nr. 30.7-22.11/2953 sūdzība noraidīta, savukārt amatpersonas 15.05.2018. lēmums Nr. F14G/BS005972 par administratīvā soda uzlikšanu atstāts negrozīts.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2018.gada 3.augustā saņemta sūdzība par iestādes lēmumu Nr. 30.7-22.11/2953 un ierosināta tiesvedība.

Sūdzības iesniedzējs sūdzībā norāda, ka apstrīd iestādes lēmumu šādu apstākļu dēļ.

Iesniedzējs norāda, ka pēc Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - VID) sniegtās informācijas, nodokļu parāds Sabiedrībai ir it kā izveidojies, jo Sabiedrībai nebija tiesības veikt priekšnodokļa atskaitīšanu par vairākiem veiktajiem darījumiem. Pēc VID domām Sabiedrība slēgusi darījumus ar personām, kuras ļaunprātīgi izmanto pievienotās vērtības nodokļa sistēmu.

Attiecībā uz iepriekš minēto, iesniedzēja norāda, ka jaunākajā tiesu praksē šajā jautājumā tiek izteikta tēze, ka „no tiesas vērtējuma par to, vai pieteicēja zināja, kādā darījumā tā iesaistās, nav redzami pārliecinoši argumenti par to, kam tieši pieteicēju vajadzēja darīt uzmanīgu, no kādiem apstākļiem pieteicēja varēja secināt, ka tā, slēdzot darījumu, patiesībā to neslēdz ar SIA […] Tiesa vien minējusi vispārīgas norādes par to, ka pieteicēju nav interesējis, kādu uzņēmumu /pers. ?/ pārstāv, ka pieteicēja zinājusi, ka /pers. ?/ pārstāv dažādus uzņēmumus, tajā pašā laikā nenorādot, kā tas varēja radīt pieteicējai šaubas par to, ka darījums netiek slēgts ar SIA ” (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2018. gada 16.maija spriedumu lietā Nr. A420462813, SKA-44/2018*).

Ņemot vērā minēto, tiesu praksē ir noteikts, ka VID rīcībā ir jābūt tādam pierādījumu kopumam, kas neapšaubāmi norāda uz to, ka vainīgā persona zināja vai tai vajadzēja zināt, ka tā slēdz darījumus ar personām, kuras ļaunprātīgi izmanto pievienotās vērtības nodokļa sistēmu.

Šajā gadījumā Lēmumā nav pat vispārējas norādes par to, kas varētu liecināt, ka Sabiedrība ir zinājusi vai tā varēja zināt, ka Sabiedrība ir iesaistījusies darījumos ar personām, kuras ļaunprātīgi izmanto pievienotās vērtības nodokļa sistēmu.

Latvijas APK 274.panta otrās daļas 6.punktā ir norāde, ka: „Lēmumā norāda faktisko un tiesisko apstākļu konstatējumu (norāda pierādījumus, uz kuriem pamatoti secinājumi, un argumentus, uz kuru pamata pierādījumi noraidīti). ”

Lēmumā nav nevienas atsauces, uz kādiem pierādījumiem būtu pamatots secinājums, ka Sabiedrība zināja vai tai vajadzēja zināt, ka tā iesaistījusies darījumos ar personām, kuras ļaunprātīgi izmanto pievienotās vērtības nodokļa sistēmu. Ņemot vērā minēto, lēmums nav pamatots, jo Sabiedrībai nav izveidojies nodokļu parāds un Sabiedrībai bija tiesības atskaitīt priekšnodokli.

Iesniedzējam piespriestais papildsods - ieņemt noteiktus amatus - ir piemērots nepareizi. Lēmumā nepareizi konstatēts, ka iesniedzēja darbībās būtu konstatējami sistemātiski pārkāpumi.

Iesniedzējs agrāk nekad nav saukts pie administratīvās atbildības un sodīts par tāda paša rakstura vai veida pārkāpumu izdarīšanu, tāpēc norāde, ka iesniedzēja darbībās būtu konstatējami sistemātiski pārkāpumi, ir nepamatots un nepareizs. Iesniedzējs pilda valdes locekļa pienākumus divās citās komercsabiedrībās - SIA /Nosaukums A/, vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ un SIA /Nosaukums B/, vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/.

Tiesu praksē attiecībā uz papildsoda - aizlieguma ieņemt noteiktus amatus - piemērošanu ir izteikta šāda atziņa: „Tā kā sūdzības iesniedzējs pilda valdes locekļa pienākumus divās komercsabiedrības, kuras veic aktīvu komercdarbību, tad šāda ierobežojuma noteikšana nebūtu samērīga un nebūtu sabiedrības interesēs, lai tiktu attīstīta komercvide." (*skat. 2015. gada 29.aprīļa Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas spriedums lietā Nr. 131039014*).

Nosakot sodu, jāņem vērā samērīguma princips, kas izpaužas tādējādi, ka labumam, ko sabiedrība iegūst no ierobežojumiem, kas uzlikti personai, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Būtiski personas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu. Samērīguma princips ir jāievēro, lai indivīda tiesību ierobežojums nepārsniegtu sabiedrības ieguvumu.

Arī Valsts ieņēmumu dienesta 2013.gada 8.augustā apstiprinātajās „Vadlīnijās par administratīvo sodu sankciju piemērošanas principiem Valsts ieņēmumu dienesta kompetencē esošo administratīvo pārkāpumu lietās” šis princips ir vērtēts, norādot, ka tiesību atņemšanu valdes loceklim ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībā piemēro gadījumā, ja ar izdarīto pārkāpumu būtiski tiek aizskartas sabiedrības intereses, tajā skaitā nodarīts būtisks kaitējums komercdarbības videi.

„ Vērtējot minētā aizskāruma pakāpi, jāņem vērā gan maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas pienākuma neizpildīšanas ilgums, gan nesamaksāto kreditoru parādu kopējo apjomu, gan kreditoru veikto darbību apjomu, lai pārkāpēju informētu par pienākumu iesniegt maksātnespējas pieteikumu un

pārkāpēja attieksmi pret to. Nosakot tiesību atņemšanu valdes loceklim ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībā ilgumu, ir jāņem vērā pārkāpuma rezultātā radītā sabiedrības interešu aizskāruma pakāpe. " (*skat. Talsu rajona tiesas 2015. gada 29.septembra spriedums lietā Nr. 136009615*).

Tiesu praksē ir nostiprinājusies atziņa, ka administratīvā pārkāpuma lietas pēc savas būtības un soda rakstura atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām ir vērtējamas kā "mazās krimināllietas" (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2009.gada 10.februāra spriedumu lietā Sergey Zolotukhin v. Russia; Satversmes tiesas 2002.gada 20jūnija spriedumu lietā Nr.2001-17-0106 6.1.apakšpunktu*). Līdz ar to pierādīšanas standartam un soda apmēra noteikšanas kritērijiem administratīvā pārkāpuma lietā ir jābūt augstam un pielīdzinātam krimināļprocesa vispārējiem principiem. Tādējādi iestādei, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu un pieņemot lēmumu par personas saukšanu pie administratīvās atbildības, ir jāizvērtē piemērojamā administratīvā soda samērīgums, balstoties uz lietderības apsvērumiem, kā ari sniedzot attiecīgu pamatojumu.

Lēmumā teksts sastāv tikai no standartizētām frāzēm, bez konkrētās lietas faktisko apstākļu pienācīga izvērtējuma un novērtējuma, kas pamatotu to, kāpēc Pieteicējam tika piemērots maksimāli bargākais administratīvais sods.

Latvijas APK 166.[35] pants ir pretrunā Latvijas Republikas Satversmei, jo šīs normas mērķis ir tikai soda uzlikšana personai par maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu, taču personas sodīšana neatrisina radušos situāciju, kas savukārt nozīmē to, ka tikai soda uzlikšanai (bez situācijas atrisinājuma) nav leģitīms mērķis.

Kreditoram (šajā gadījumā VID) pašam ir tiesības iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, tādā veidā atrisinot radušos situāciju, un nemaz neuzliekot pienākumu to darīt Sabiedrības valdes loceklim.

Iesniedzējs norāda, ka ir iesniedzis 23.07.2018. parādnieka maksātnespējas procesa pieteikumu Nr.23/07/2018, kas pierāda, ka iesniedzējs uz šī pieteikuma iesniegšanas brīdi tiesā ir jau iesniedzis Sabiedrības maksātnespējas procesa pieteikumu.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, pamatojoties uz Latvijas Republikā spēkā esošajām tiesību normām un tiesību principiem, tai skaitā, Latvijas APK 288.panta pirmo daļu un 289.panta pirmo daļu, iesniedzējs lūdz tiesu atcelt Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora pienākumu izpildītājas D. Pelēkās 29.06.2018. lēmumu Nr. 30.7-22.11/2953.

2018.gada 10.septembrī tiesā no iestādes saņemts iestādes paskaidrojums. Paskaidrojumā iestāde norāda, ka Maksātnespējas likuma 60.panta trešā daļa nosaka, ka parādniekam ir pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, ja pastāv kāda no šā likuma 57.panta 5., 6. vai 9.punktā minētajām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm. Ja pastāv šā likuma 57.panta 5.punktā minētā pazīme, parādniekam ir pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu gadījumos, kad nav iespējams panākt vienošanos ar kreditoriem vai ierosināt tiesiskās aizsardzības procesa lietu. Ja pastāv šā likuma 57.panta 9.punktā minētā pazīme, parādniekam ir pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu gadījumos, kad nav iespējams izdarīt grozījumus tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā. Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktā noteikts, ka parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš.

Līdz ar to, nepamatota ir sūdzības iesniedzēja norāde, ka kreditoram pašam ir tiesības iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, tādā veidā atrisinot situāciju un neuzliekot pienākumu to darīt komercsabiedrības valdes loceklim, jo pienākumu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, ja parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš, parādniekam uzliek normatīvie akti.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka VID ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 29.jūnija lēmumā Nr.30.7-22.11/2953 nepareizi konstatēts, ka sūdzības iesniedzēja darbībās būtu konstatējami sistemātiski pārkāpumi, jo sūdzības iesniedzējs iepriekš nekad nav pieļāvis administratīvos pārkāpumus.

Iepazīstoties ar VID ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 29.jūnija lēmuma Nr.30.7-22.11/2953 saturu, VID nekonstatē, ka tajā būtu norādīts, ka ir pieļauti sistemātiski pārkāpumi, proti, ka sūdzības iesniedzējs būtu vairākkārt saukts pie administratīvās atbildības par līdzīgu pārkāpumu izdarīšanu. No minētā lēmuma izriet, ka saskaņā ar Latvijas APK 34.panta pirmās daļas 1 .punktu par atbildību pastiprinošu apstākli ir atzīts fakts, ka prettiesiska rīcība turpināta, neraugoties uz pilnvaroto personu prasību to izbeigt (proti, arī pēc VID brīdinājuma par pienākumu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā šāds pieteikums netika iesniegts).

/pers. A/ bija informēts par SIA "/Nosaukums C/" finansiālo stāvokli, bet neiesniedza tiesā pieteikumu par komercsabiedrības maksātnespēju.

Tiesību pārkāpuma sākumpunkt ir brīdis, kad saprātīgi varēja konstatēt, ka kapitālsabiedrībai pastāv kāda no Maksātnespējas likumā noteiktajām maksātnespējas procesa pazīmēm, kas tai rada pienākumu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu. Tas nozīmē, ka krietna un rūpīga saimnieka gādības mēraukla ir objektīvi abstraktie kritēriji, nevis valdes locekļa subjektīvās spējas vai uztvere. Tādējādi valdes loceklis savlaicīgu maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu nevar attaisnot ar subjektīviem kritērijiem, piemēram, pieredzes trūkumu, nezināšanu vai kapitālsabiedrības finansiālā stāvokļa neadekvātu novērtēšanu (sk. E.Novicāne. "Valdes locekļa atbildība par savlaicīgu maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu"./Jurista Vārds, Nr.4 (806) 2014.gada 28.jānvāris).

Latvijas APK 32.pantā noteikts, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tādējādi, lemjot par administratīvā soda piemērošanu, katru gadījums tiek vērtēts individuāli, ņemot vērā Latvijas APK ceturtajā nodaļā norādītos noteikumus soda uzlikšanai par administratīvo pārkāpumu, tas ir, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Lai izlemtu, kādu administratīvo sodu piemērot iestādes rīcības brīvības ietvaros (attiecībā uz tiem Latvijas APK pantiem, kuros soda sankcijas norādītas noteiktu summu ietvaros (paredzēta minimālā un maksimālā soda robeža), kā arī izvēli - piemērot vai nepiemērot papildsodu), ņem vērā arī vairākus leģitīmus mērķus konkrētā soda piemērošanai, tas ir, mērķi, kas tieši vērsts uz pārkāpēja personību - audzināt to likuma ievērošanas un sadzīves noteikumu cieņīšanas garā, lai atturētu tiesību pārkāpēju no tādām pašām darbībām arī nākotnē, kā arī mērķi aizsargāt valsts un sabiedrības intereses, kas ar izdarīto administratīvo pārkāpumu ir aizskartas.

VID kā valsts pārvaldes iestāde atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likumā nostiprinātajiem valsts pārvaldes principiem ir pakļauta likumam un tiesībām un darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros.

Sūdzības iesniedzējs nav ievērojis normatīvajos aktos noteikto parādnieka rīcību gadījumā, kad tas nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš, proti, nav panācis vienošanos ar kreditoriem (šajā gadījumā VID), turklāt lietā nav konstatējami attaisnojoši iemesli /pers. A/ bezdarbībai, neiesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu, vēl jo vairāk ņemot vērā, ka SIA "/Nosaukums C/" nodokļu maksājumu parāda kopējais apmērs uz 2017.gada 5.septembri bija 100 249,21 EUR apmērā. Tādējādi piemērotais administratīvais naudas sods 700,00 EUR apmērā un tiesību atņemšana ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībā un tās pārvaldes institūcijās uz trīs gadiem ir samērīgs ar /pers. A/ izdarītā pārkāpuma raksturu un būtību un ir atbilstošs Latvijas APK 22.pantā paredzētajam administratīvā soda mērķim.

Bez tam likumdevējs, Latvijas APK 166.[35] panta sankcijā nosakot pietiekami lielus naudas sodus (no divsimt astoņdesmit viena līdz septiņsimt *euro*) un papildsodu, ir uzskatījis, ka administratīvie pārkāpumi maksātnespējas jomā paši par sevi pēc savas būtības nevar būt maznozīmīgi.

No VID ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 29.jūnija lēmuma Nr.30.7-22.11/2953 nepārprotami izriet, ka tika izvērtēti /pers. A/ sūdzībā norādītie argumenti un samērīgums ar sabiedrības interesēm, tādēļ, VID ieskatā, sūdzības iesniedzēja arguments, ka minētajā lēmumā nav pienācīga

pierādījumu izvērtējama, ir nepamatots.

Turklāt, kā atzinusi Augstākā tiesa, nav pamata uzskatīt, ka maksātnespējas stāvokļa pasludināšana radītu būtisku kaitējumu komercsabiedrībai. Maksātnespējas stāvokļa pasludināšana pati par sevi nenozīmē būtisku tiesību aizskārumu, jo tas ir ar likumu noteikts kreditoru un parādnieka tiesisko attiecību tālāks noregulējums. Maksātnespējas pasludināšana ir atbilstošākais risinājums finanšu grūtībās nonākuša komersanta tālākai darbībai, lai nenodarītu kreditoru kopumam vēl lielāku kaitējumu (*sk. Augstākās tiesas 2016.gada 18.augusta lēmumu lietā Nr.SKA-1356/2016*).

Ņemot vērā minēto un VID ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 29.jūnija lēmumā Nr.30.7-22.11/2953 norādīto, VID uzskata, ka nav tiesiska pamata apmierināt /pers. A/ sūdzību, tādējādi lūdz tiesu to noraidīt.

Motīvu daļa

Saskaņā ar Latvijas APK 289.[6] pantā noteikto, tiesa iesniedzēja sūdzību izskata rakstveida procesā un ievērojot šā kodeksa divdesmit trešajā „a" nodaļā noteikto tiesvedības kārtību.

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi sūdzības pamatojumu, pārsūdzētā iestādes lēmuma motivāciju, atzīst, ka Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 29.jūnija lēmums Nr. 30.7-22.11/2953 ir pamatots, savukārt iesniegtā sūdzība noraidāma.

Latvijas APK 289.[12] panta otrā daļa noteic, ka rajona (pilsētas) tiesa, izskatot sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā, taisa vienu no šādiem spriedumiem:

1. atstāj lēmumu negrozītu, bet sūdzību vai protestu noraida;
2. atceļ lēmumu un izbeidz lietu;
3. atceļ lēmumu un taisa spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un uzliek sodu;
4. groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Latvijas APK 289.[13] panta septītā daļa noteic, ka, tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, izlemj šādus jautājumus:

1. vai ir noticis administratīvais pārkāpums;
2. vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā;
3. vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu;
4. vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību;
5. kāds administratīvais sods piemērojams personai;
6. vai apmierināms pieteikums par zaudējumu atlīdzību, kam par labu un kādā apmērā tas piedzenams;
7. kā rīkoties ar lietiskajiem pierādījumiem un citām administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā izņemtajām lietām, mantām un piemēroto garantijas naudu.

Latvijas APK 289.[13] panta trešā daļa noteic, ka, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Vadoties no procesuālās ekonomijas un Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 2.oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-378/2008 (*sk. 22.punktu*) norādījumiem, kurā Senāts, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām, vairākkārt savos nolēmumos ir norādījis, ka no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet, ka tiesas pienākums ir argumentēt spriedumus, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākuma detalizēti atrunāt jebkuras iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. *Senāta 2004.gada 23.novembraspriedumu lietā Nr. SKA-216/2004 8.punktu; 2005.gada 22.novembra spriedumu lietā Nr. SKA-378/2005 12.punktu*).

Savukārt Latvijas APK 272.pants noteic, ka institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Latvijas APK 166.[35] pants nosaka, ka par parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu likumā paredzētajos gadījumos, uzliek naudas sodu fiziskajām personām vai valdes loceklim no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt *euro*, atņemot valdes loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā.

Lietā nepastāv strīds par to, ka /pers. A/ ir SIA /Nosaukums C/ valdes loceklis.

No lietas materiāliem izriet, ka VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas amatpersona, konstatējot, ka SIA /Nosaukums C/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, 2017.gada 5.septembrī ir nokavētie nodokļu maksājumi 100 249,21 EUR apmērā, kuriem ir iestājies izpildes termiņš, nosūtīja SIA /Nosaukums C/ uz juridisko adresi (/adrese/) 2017.gada 5.septembra brīdinājumu Nr.30.4-4.7.3/73967, kurā norādīja, ka SIA /Nosaukums C/ ir saskatāmas maksātnespējas pazīmes un atbilstoši Maksātnespējas likuma 60.panta trešajai daļai komercsabiedrības amatpersonai ir pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā. Tāpat minētā brīdinājuma adresāts tika informēts par iespējamo administratīvo atbildību saskaņā ar Latvijas APK 166.[35]pantu.

No lietas materiāliem izriet, ka SIA /Nosaukums C/ nodokļu maksājumu parādu nesamaksāja, vienošanos ar VID par nodokļu parāda nomaksu nepanāca, kā arī tiesā neierosināja tiesiskās aizsardzības procesa lietu.

No lietas materiāliem izriet, ka ar VID 2017.gada 10.oktobra vēstuli Nr. 30.7-4.7.3/657 /pers. A/ tika uzaicināts ierasties nodokļu administrācijā 2017.gada 9.novembrī plkst. 11.30 uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu.

Kā izriet no lietas materiāliem 2017.gada 9.novembrī, plkst. 11.30 uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu ieradās /pers. A/ pilnvarotā persona /pers. B/, kurš iesniedza VID 2017.gada 9.novembra rakstveida paskaidrojumu ar lūgumu atlikt administratīvās lietas izskatīšanu līdz 2018.gada 15.maijam, ņemot vērā, ka tiek gaidīti tiesvedības rezultāti lietā Nr. A420309613.

Saskaņā ar Latvijas APK 248.[1]pantu 2017.gada 9.novembrī bez iesniedzēja klātbūtnes tika noformēts administratīvā pārkāpuma protokols BS Nr.005972 pēc Latvijas APK 166.[35]panta, kas ar VID 2017.gada 9.novembra vēstuli Nr.30.7-4.7.3/3910 vienkāršā pasta sūtījumā nosūtīts uz /pers. A/ deklarētās dzīves vietas adresi.

Vienlaikus ar ierakstu minētajā administratīvā pārkāpuma protokolā /pers. A/ informēts, ka administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiks 2018.gada 15.maijā plkst.12.20 VID Talejas ielā 1, Rīgā.

/pers. A/ 2018.gada 15.maijā uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu nodokļu administrācijā neieradās, kā arī VID netika saņemts

lūgums par lietas izskatīšanas atlikšanu. Līdz ar to saskaņā ar Latvijas APK 271.panta ceturto daļu administratīvā pārkāpuma lieta skatīta bez viņa klātbūtnes.

Tiesa konstatē, ka VID brīdināja SIA /Nosaukums C/ par parāda nomaksu un, ņemot vērā, ka SIA /Nosaukums C/ neveica nokavētos nodokļu maksājumus pilnā apmērā, VID pieņēma lēmumus par nodokļu parādu piedziņu (2013.gada 11.marta VID lēmums Nr.4.1.1.3/10538 par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu 50 170,92 LVL apmērā un 2016.gada 19.februāra lēmums Nr.30.4-4.1.3/24566 par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu 27 786,49 EUR apmērā) un pamatojoties uz tiem nosūtījis kredītiestādēm inkaso uzdevumus naudas līdzekļu norakstīšanai no SIA /Nosaukums C/ norēķinu konta nodokļu parādu dzēšanai, taču nokavētie nodokļu maksājumi no SIA /Nosaukums C/ nav piedzīti. Lietā tika konstatēts, ka SIA /Nosaukums C/ nav piederošās mantas, uz kuru varētu vērst piedziņu, par ko 2013.gada 25.martā sastādīts akts par mantas neesamību. 2018.gada 12.janvārī sastādīts akts Nr.00012/059/2018-AKT par piedziņas neiespējamību.

No lietas materiāliem izriet, ka SIA /Nosaukums C/ nodokļu parādus nav ne labprātīgi samaksājusi, ne arī tos ir bijis iespējams piedzīt, piemērojot piedziņas līdzekļus, tādējādi konkrētajā gadījumā konstatējama Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā pazīme - parādnieks ilgāk nekā divus mēnešus nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš.

No Tiesu informatīvās sistēmas izriet, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 24.jūlija lēmumu pieņemts SIA /Nosaukums C/ maksātnespējas procesa pieteikums un ierosināta maksātnespējas procesa lieta Nr. C29387318. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 31.jūlija spriedumu lietā Nr. C29387318 pasludināts SIA /Nosaukums C/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, maksātnespējas process.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka iestāde pareizi konstatēja, ka /pers. A/ SIA /Nosaukums C/ valdes locekļa pienākumu pildīšanas laikā nav izpildījis Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā paredzēto pienākumu, tādējādi ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas APK 166.^{35} pantā.

VID konstatēja, un par to lietā nav strīda, ka SIA /Nosaukums C/ ir nokavētie nodokļu maksājumi valsts budžetam 100 249,21 EUR, kuriem iestājies izpildes termiņš, SIA /Nosaukums C/ labprātīgi nodokļu maksājumus budžetā nav veikusi, un nav bijis iespējams tos piedzīt bezstrīdus kārtībā.

Iesniedzējam, konstatējot, ka ir izveidojies nodokļu parāds, bija pienākums to nomaksāt, panākt vienošanos ar VID par nodokļu parāda nomaksu vai iesniegt tiesā pieteikumu par maksātnespējas procesa uzsākšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma 60.panta trešajai daļai. Tieši komercsabiedrības vadītājs ir atbildīgs par normatīvajos aktos noteiktās nodokļu maksāšanas kārtības ievērošanu, tāpat arī atbildīgs par Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā paredzētā pienākuma izpildi.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā iesniedzēja sūdzībā minētie faktiskie apstākļi neietekmē administratīvā pārkāpuma sastāvu. Līdz ar to iesniedzējs ir saucams pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 166.^{35} panta.

Tiesa, iestādes pamatojumu par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 166.^{35} panta atzīst par pareizu un pietiekamu, tāpēc saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13} panta 3.daļas noteikumiem pievienojas iestādes motivācijai un to neatkārto.

Tiesa norāda, ka sūdzībā minētie argumenti paši par sevi neietekmē administratīvā pārkāpuma sastāvu un nevar kalpot kā attaisnojošs iemesls maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanai.

Kā redzams no lietas materiāliem, par Latvijas APK 166.^{35} pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu /pers. A/ sodīts ar naudas sodu 700,00 EUR apmērā, atņemot tiesības ieņemt personālsabiedrības lietveža, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgā biedra, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parastā komercpilnvarnieka, pārstāvja filiālē, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera, revidenta amatus uz trīs gadiem.

Latvijas APK 32.panta otrās daļas nosacījumi paredz, ka, nosakot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, pārkāpēja vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus.

Atbilstoši Latvijas APK 166.^{35} panta noteiktajam, par parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu likumā paredzētajos gadījumos uzliek naudas sodu fiziskajām personām vai valdes loceklim no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt *euro,* atņemot valdes loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā. Savukārt saskaņā ar Latvijas APK 29. pantā noteikto, tiesības ieņemt noteiktus amatus var atņemt uz laiku no viena gada līdz trim gadiem, kā arī amatus, kurus personai ir aizliegts ieņemt, jānorāda lēmumā.

No minētajām tiesību normām secināms, ka papildsoda - tiesību ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās atņemšana - piemērošana nav obligāta, un iestādei ir pienākums individuāli izvērtēt katru konkrēto gadījumu gan attiecībā uz papildsoda piemērošanu vispār, gan uz tiesību atņemšanas termiņu.

Kā redzams no lietas materiāliem, /pers. A/ par konkrēto pārkāpumu piemērots ne tikai maksimālais naudas sods, bet arī iespējamais maksimālais papildsods, proti, atņemtas tiesības ieņemt noteiktus amatus uz trim gadiem.

Latvijas APK 32.panta otrās daļas nosacījumi paredz, ka, nosakot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, pārkāpēja vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus.

Tiesa atzīst, ka naudas soda 700,00 EUR piemērošana, atņemot tiesības ieņemt personālsabiedrības lietveža, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgā biedra, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parastā komercpilnvarnieka, pārstāvja filiālē, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera, revidenta amatus uz trīs gadiem, ir pamatota un atbilstoša izdarītajam pārkāpumam.

Tas apstāklis, ka sūdzības iesniedzēja viedoklis nesakrīt ar iestādes secināto, nedod pamatu uzskatam, ka pārkāpums nav noticis.

Tiesa vērš iesniedzēja uzmanību uz to, ka maksātnespējas pieteikuma iesniegšana ietilpa viņa kā SIA /Nosaukums C/ valdes locekļa pienākumos, jo tā nepildīšanas gadījumā ir paredzēta atbildība Latvijas APK 166.^{35} pantā.

Pieņemot iesniedzēja sūdzību, ierosinot un izskatot lietu pēc būtības, ir ievērotas iesniedzēja Satversmes 92. pantā garantētās tiesības uz savu tiesību un likumisko interešu aizstāvību taisnīgā tiesā. Netiek pārkāpta arī iesniedzēja nevainības prezumpcija.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka /pers. A/ ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas APK 166.^{35} pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu, un piemērotais sods ir samērīgs ar administratīvā pārkāpuma smagumu. Ievērojot minēto, nav pamata /pers. A/ piemērotā soda samazināšanai un lietvedības izbeigšanai.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka /pers. A/ sūdzība par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. D.Pelēkās 2018.gada 29.jūnija lēmumu Nr. 30.7-22.11/2953 ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Latvijas APK 1.pantu, 8.panta 2.daļu, 32.pantu, 237.pantu, 243.pantu, 244.pantu, 275.pantu, 286.pantu, 289.^{2} pantu, 289.^{6}pantu, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punkta, 289.^{13} pantu 5.daļu, 289.^{17}pantu, 289.^{18}pantu, tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora D.Pelēkās 2018.gada 29.jūnija lēmumu Nr. 30.7-22.11/2953, ar kuru atstāts negrozīts Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas V.Umbraško 2018.gada 15.maija lēmumu Nr. F14G/BS005972 par /pers. A/, personas kods /personas kods/, sodīšanu pēc Latvijas APK 166.[35] panta ar naudas sodu 700,00 EUR, atņemot tiesības ieņemt personālsabiedrības lietveža, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgā biedra, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parastā komercpilnvarnieka, pārstāvja filiālē, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera, revidenta amatus uz trīs gadiem (administratīvā pārkāpuma protokols Nr. BS005972), bet /pers. A/, personas kods /personas kods/, sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) darba dienu laikā Rīgas apgabaltiesā no tā pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Spriedums pieejams tiesas kancelejā no 2018.gada 4.decembra.

Tiesnese: . D.Bērziņa